

ONTWIKKELING MIGRATIESALDO BEPAALT BEVOLKINGSGROEI

Inleiding

De publicatie van dit 'Vlugschrift' verschijnt jaarlijks en bevat statistische gegevens over de samenstelling en ontwikkeling van de bevolking van de gemeente Groningen. De publicatie wordt opgesteld door de afdeling Onderzoek & Statistiek van de gemeente Groningen (kortweg O&S Groningen) aan de hand van gegevens uit de Gemeentelijke Basisadministratie.

Allereerst vatten we de belangrijkste trends in de bevolkingsontwikkeling samen. Vervolgens komen tal van statistische gegevens over het thema bevolking aan de orde: gegevens over de samenstelling van de bevolking uitgesplitst naar kenmerken als leeftijd, geslacht, wijk en etnische groep.

Daarna staan centraal, factoren die invloed kunnen hebben op de bevolkingssamenstelling: geboorte, sterfte en migratie.

De gemeente Groningen kent sinds 1 januari 2014 een nieuwe wijk- en buurtindeling. In dit Vlugschrift presenteren we, met terugwerkende kracht over het jaar 2013, de bevolkingscijfers op dit gebiedsniveau.

De gegevens in deze publicatie zijn slechts een selectie van de informatie die bij O&S Groningen aanwezig is. Als u andere informatie wenst kunt u hiervoor via e-mail een verzoek indienen bij O&S Groningen: info@os.groningen.nl. Het postadres is Postbus 30026, 9700 RM, Groningen, en het telefoonnummer is 050-3675630. Tot slot: deze en andere publicaties zijn ook beschikbaar via internet: www.os-groningen.nl.

Bevolking algemeen

Groningen op 1 januari 2014: 198.281 inwoners

Op 1 januari 2014 woonden er in de gemeente Groningen 198.281 personen. Hiermee ligt het inwonertal 2.828 hoger dan op 1 januari 2013. Deze groei is voornamelijk het resultaat van een positief migratiesaldo. Het aantal inwoners is de afgelopen 10 jaren (1 januari 2004 tot en met 1 januari 2014) met ruim 19.000 toegenomen (zie figuur 1). In de periode 2006 tot en met 2009 is er sprake van een toenemende stijging in de bevolking (hierbij wordt de stijging jaarlijks dus steeds sterker). In de periode 2010-2014 is de toename niet eenduidig (afwisselend toe- en afnemende stijging).

Geboorte en sterfte

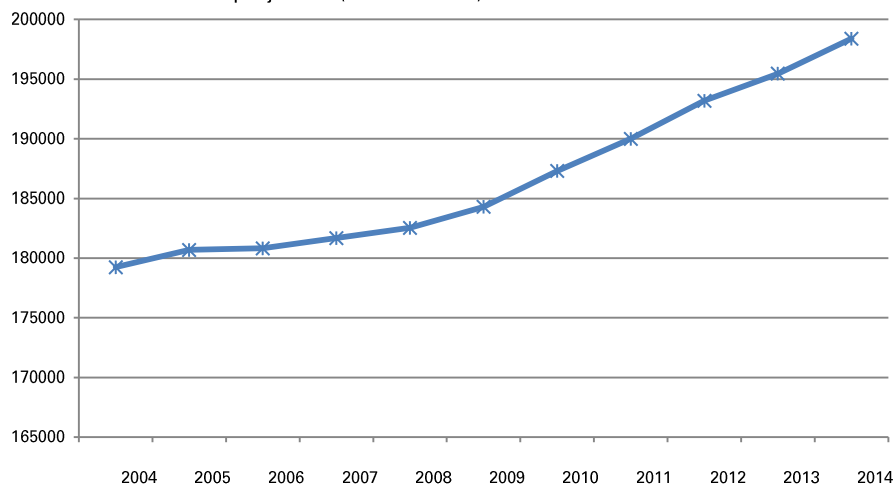
In 2013 zijn er 1.997 kinderen in Groningen geboren. De meeste kinderen werden geboren in de wijk Noordoost (12 procent). De wijk Noordoost kende in 2013 het grootste geboorteoverschot (het aantal geboorten is hoger dan het aantal sterfgevallen) van Groningen.

Ten opzichte van vorig jaar zien we dat het aandeel vrouwen dat een kind kreeg, van ouder dan 30 jaar, licht is afgenomen. Het aandeel vrouwen jonger dan 30 jaar daarentegen, is met zeven procentpunten licht toegenomen.

De gemiddelde leeftijd van de vrouw bij de geboorte van een kind schommelt de laatste jaren rond de 30 jaar.

In 2013 zijn er 1.301 Groningers overleden. Bijna 63 procent van de overledenen is ouder dan 75 jaar geworden. De wijk Noordwest kende de meeste sterftegevallen (255) en heeft ook het grootste sterfteoverschot (het aantal sterfgevallen is hoger dan het aantal geboorten). Ook de wijk Zuidwest kende in 2013 een sterfteoverschot.

Figuur 1. Aantal inwoners op 1 januari (2004 t/m 2014)

Bevolking naar leeftijd en geslacht

Aantal inwoners op 'middenleeftijden' (35-50 jaar) afgenomen

Tabel 1 bevat een overzicht van de Groningse bevolking naar leeftijd en geslacht over de afgelopen decennia. Hieruit lezen we dat de samenstelling van de bevolking naar leeftijd verandert. Het aantal jongeren is fors toegenomen. In de leeftijdscategorie 35 tot 50 jaar is het aantal inwoners gedaald met ruim 1.200. Het aantal Stadgers tussen de 50-65 jaar is de afgelopen decennia fors gestegen.

Tabel 1. Bevolking naar leeftijdsgroep en geslacht op 1 januari (2004-2014)

jaar	leeftijdsgroepen in jaren					mannen	vrouwen	totaal
	0-20	20-35	35-50	50-65	65+			
2004	34720	61674	36242	25395	21054	88657	90590	179247
2005	35178	61900	36456	26201	20804	89356	91332	180688
2006	35407	61082	36475	26959	20758	89465	91357	180822
2007	35569	61226	36351	27738	20668	89836	91852	181688
2008	35855	61342	35985	28509	20714	90201	92335	182536
2009	36177	62245	35718	29162	20860	91061	93233	184294
2010	36697	63988	35520	29925	21040	92667	94639	187306
2011	37001	65643	35425	30470	21325	94079	95919	189998
2012	37468	67827	35237	30559	21961	95662	97527	193189
2013	37799	69167	35024	30720	22602	97002	98451	195453
2014	38368	70800	34958	30904	23251	98403	99878	198281
Verandering								
2014 t.o.v. 2004	3648	9126	-1284	5509	2197	9746	9288	19034

Leesvoorbeeld:

Op 1 januari 2014 zijn 70.800 inwoners van Groningen tussen de 20 en 35 jaar.

Bevolking naar herkomst

Alloctonen vooral uit Duitsland en Nederlandse Antillen

De gemeente Groningen kent een grote etnische diversiteit. Zo wonen er op 1 januari 2014 233 verschillende etniciteiten in Groningen.

Tabel 2 toont voor de periode 2004-2014 het aantal inwoners naar Nederlandse- en niet-Nederlandse afkomst in de gemeente Groningen. Het aantal Nederlanders is in 10 jaar met ruim 7.400 toegenomen en het aantal niet-Nederlanders met ruim 11.600.

Op 1 januari 2014 was 22 procent (43.988) van de bevolking in de gemeente Groningen allochtoon. De grootste herkomstgroep onder de alloctonen bestaat uit personen van Duitse afkomst. Hierna volgen op grote afstand achtereenvolgens de herkomstlanden Nederlandse Antillen, Suriname en (voormalig) Nederlands Indië.

Voor twaalf landen geldt dat er per land bijna meer dan 1000 personen in de gemeente wonen.

Tabel 2. Ontwikkeling van de bevolking van 2004 tot en met 2014 (stand op 1 januari), naar herkomst

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
niet-Nederlands	32365	33263	33478	34013	34577	36244	37754	39313	41048	42543	43988
Nederlands	146882	147425	147344	147675	147959	148050	149552	150685	152141	152910	154293
totaal aantal inwoners	179247	180688	180822	181688	182536	184294	187306	189998	193189	195453	198281

Marokkaanse en Afrikaanse allochtonen: jonge bevolkingsgroep en nauwelijks vergrijzing

De leeftijdsstructuur van de Marokkaanse en Afrikaanse allochtonen is jonger dan die van de autochtone bevolking in de stad Groningen. Op 1 januari 2014 was ongeveer 38% van de Marokkaanse en Afrikaanse allochtonen jonger dan twintig jaar; dat is twee keer meer dan in de autochtone bevolking (19% is jonger dan 20 jaar).

Van vergrijzing onder Afrikaanse en Marokkaanse allochtonen is nauwelijks sprake; respectievelijk 1- en 2% van deze groepen is 65-plusser. Onder de groep autochtonen is ruim 12% ouder dan 65 jaar. Dit is vergelijkbaar met het aandeel 65-plussers (12%) onder de totale bevolking.

Migratie

Ontwikkeling migratiesaldo belangrijkste oorzaak opgelopen bevolkingsgroei

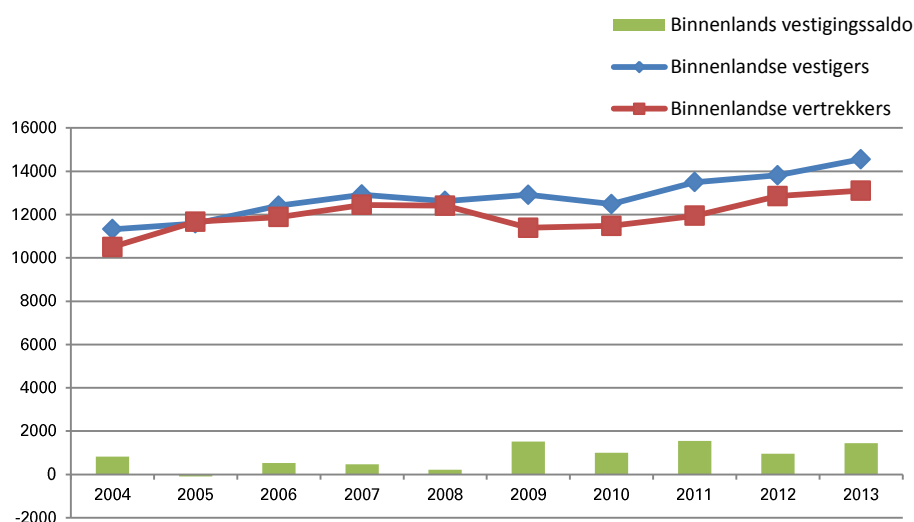
Het afgelopen jaar is de bevolking van de stad met 1,5% gegroeid (dit is gelijk aan de gemiddelde groei van de bevolking van de afgelopen vijf jaar). Onder het kopje 'Groningen op 1 januari 2014: 198.281 inwoners' op de eerste pagina, merkten we al op dat 'de groei voornamelijk het resultaat is van een positief migratiesaldo'.

Het migratiesaldo blijkt in 2013 hoger dan 2012. Er hebben zich in 2013 19.610 mensen in de Gemeente Groningen gevestigd en 17.314 personen hebben de gemeente verlaten. Het migratiesaldo is daarmee 2.296. Dit saldo ligt ruim 600 hoger dan dat over het jaar daar voor. Dit is veroorzaakt doordat zich er t.o.v. het vorige jaar, ruim 600 personen meer gevestigd hebben.

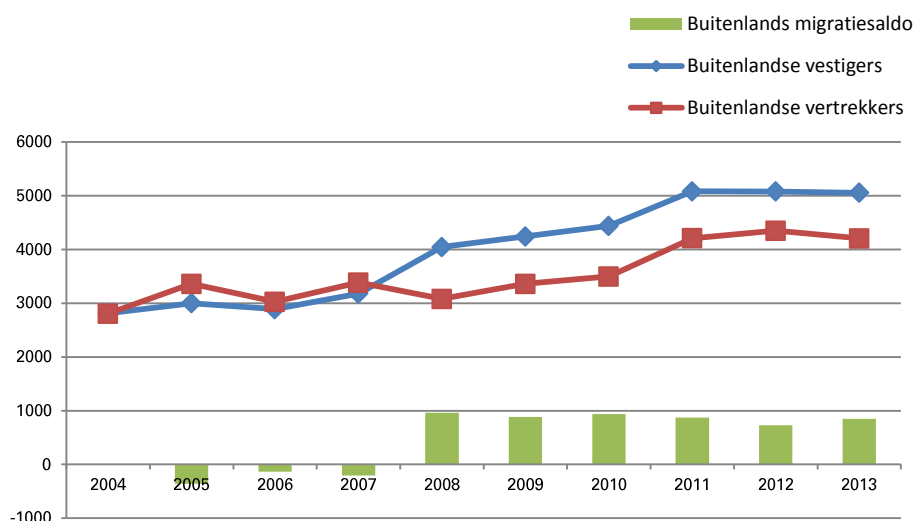
Uitgesplitst naar binnen- en buitenlandse migratie zien we dat het binnenlands migratiesaldo bijna 500 hoger is dan vorig jaar; in 2012 was het binnenlands saldo 959, in 2013 was het 1.446. Dit is het resultaat van een beduidend hoger aantal binnenlandse vestigers (zie figuur 2). De afgelopen tien jaar is er, met uitzondering van 2005, sprake geweest van een positief binnenlands saldo in de gemeente Groningen.

Ook het buitenlandse migratiesaldo is de laatste jaren positief. Na een lichte afname in het saldo de afgelopen twee jaar, is er in 2013 weer sprake van een toename hierin. Deze omslag hangt vooral samen met een (licht) afgenomen buitenlandse vertrek, tot zo'n 4.200 personen in 2013. De buitenlandse vestiging ligt in 2013 op 5.056 personen, vergelijkbaar met het niveau van de twee laatste jaren (zie figuur 3).

Figuur 2. Binnenlandse vestiging, vertrek en saldo, 2004 tot en met 2013

Figuur 3. Buitenlandse vestiging, vertrek en saldo, 2004 tot en met 2013

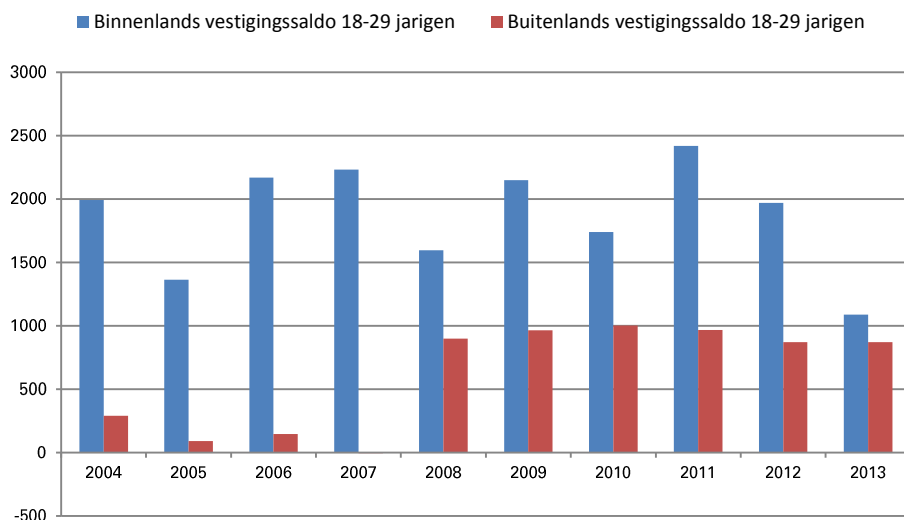

Vestigingssaldo 18-29-jarigen

Ruim 19.600 personen vestigden zich in 2013 in de stad Groningen. Het overgrote deel van deze 'nieuwkomers' zijn tussen de 18 en 29 jaar oud. Deze leeftijdsgroep omvat voornamelijk middelbare school studenten, universiteitsstudenten, master-studenten en jonge professionelen.

Het binnenlands vestigingssaldo van deze leeftijdscategorie is ongeveer 880 lager dan vorig jaar; in 2012 was dit saldo 1.971, in 2013 was het 1.089. De belangrijkste oorzaak hiervan was een aanmerkelijk lager aantal binnenlandse vestigers van ongeveer 800. Het buitenlands vestigingssaldo is t.o.v. het vorige jaar nagenoeg hetzelfde gebleven. Figuur 4 toont de vestigingssaldi van deze leeftijdscategorie.

Figuur 4. Vestigingssaldo 18-29-jarigen, 2004 tot en met 2013

De wijken

De gemeente Groningen kent vanaf 1 januari 2014 een vernieuwde indeling in wijken en buurten: 14 wijken en 106 buurten. In dit Vlugschrijf presenteren we, met terugwerkende kracht over het jaar 2013, de statistieken op dit gebiedsniveau.

In de wijk Noordwest is één op de drie bewoners van allochtone afkomst, waarvan meer dan de helft van niet-Westerse afkomst. De wijken Nieuw-oost en Nieuw-west kennen met 87 procent een relatief groot aandeel autochtonen.

Meerdorpen is een nieuwe wijk in aanbouw met 1.051 inwoners op 1 januari 2014. Het overgrote deel van de inwoners is van autochtone afkomst: 92 procent. In vergelijking met de rest van de stad heeft Meerdorpen relatief veel inwoners in de leeftijd 50 tot en met 64 jaar: één op de vier. Deze wijk lijkt een aantrekkelijke vestigingsplaats voor (jonge) gezinnen: één op de twee inwoners behoren namelijk tot de leeftijdscategorie 0 tot en met 19 jaar en 35 tot en met 49 jaar.

Binnengemeentelijke verhuizingen

In 2013 vonden er in de stad 22.018 verhuisbewegingen plaats. Met uitzondering van de wijken Oosterparkwijk, Oud-West en Zuidoost geldt dat de meeste verhuisbewegingen plaatsvonden binnen dezelfde wijk.

Het Centrum is naast het belangrijkste gebied waaruit men vertrekt, ook het belangrijkste gebied waar Groningers zich vestigen. Het grootste positieve saldo binnengemeentelijke verhuizingen, vond plaats in de wijk Centrum: 2.784 Groningers gingen hiernaar toe en 2.498 vertrokken hieruit. Het grootste negatieve saldo zien we in Oud-Zuid: 1.953 Groningers gingen hiernaar toe en 2.354 vertrokken uit deze wijk.

Huishoudens

Huishoudenverdunding zet door

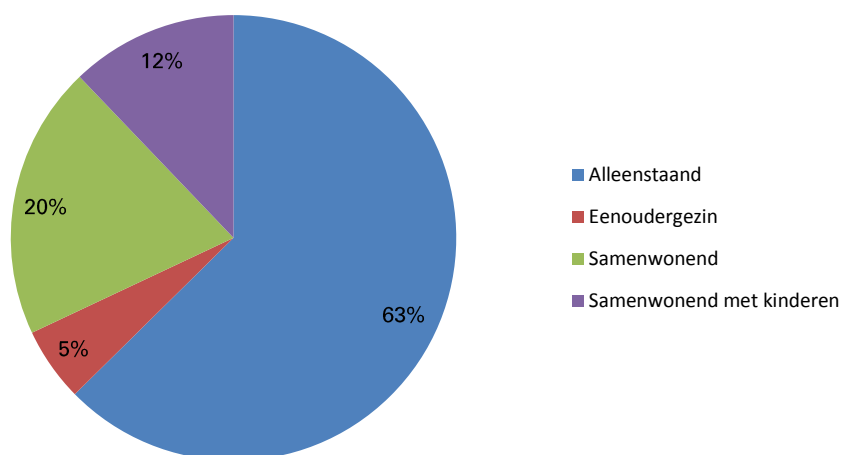
In Groningen is een trend zichtbaar naar steeds kleinere gezinnen. We constateren namelijk dat in de afgelopen decennia het gemiddeld aantal personen per huishouden jaarlijks afneemt naar 1,62 (zie tabel 3).

Het aantal huishoudens neemt jaarlijks toe. De gemeente Groningen had op 1 januari 2014 122.175 huishoudens: hiervan is het merendeel alleenstaanden (63%). Dit valt grotendeels te relateren aan het aantal studenten in de stad. Daarnaast bestaat 20 procent uit meerpersoonshuishoudens zonder kinderen en 12% uit huishoudens met kinderen, zie figuur 5.

Tabel 3. Bevolking, (eenpersoons)huishoudens en gemiddelde huishoudgrootte (2004-2014)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Bevolking	179247	180688	180822	181688	182536	184294	187306	189998	193189	195453	198281
Aantal huishoudens	105362	106335	106716	108129	109629	111201	113329	115183	117708	119857	122175
Eenpersoonshuishoudens	60942	61821	62448	64110	65926	67375	68995	70458	72559	74593	76505
Gem.huishoudgrootte	1,70	1,70	1,69	1,68	1,67	1,66	1,65	1,65	1,64	1,63	1,62

Figuur 5. Huishoudens naar type, gemeente Groningen (procenten, 1 januari 2014)

In de wijk Centrum wonen relatief meer alleenstaanden dan elders in Groningen. Daarnaast wonen in Oud-Zuid ook relatief veel alleenstaanden. In de wijken Hoogkerk e.o. en Meerdorpen wonen relatief meer gezinnen met kinderen: ongeveer één op de drie gezinnen behoort tot deze categorie.